KRONIKA FARMACEUTYCZNA

ORGAN ZWIĄZKU ZAWODOWEGO FARMACEUTÓW-PRACOWNIKÓW W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Redaktor — Cz. Nałęcz.

ROK XXX. **Nr. 9** **16 maja 1931 r.**

DR. FARM. J. FABICKI.

Jajniki - Ovaria.

(Ciąg dalszy).

W roku 1913 *Linnert* i *Aschner* dowiedli, że w czasie ciąży u królików i świnek morskich zachodzi powiększenie śledziony o jedną trzecią wielkości pierwotnej. Fakty podobne *Aschner* stwierdził u psów jednego pomiotu, przyczem wykazał, że zachodzi powiększenie ciałek Malpighiego i większe nagromadzenie tłuszczu.

Dalszych przyczynków do wyjaśnienia stosunku śledziony do jajników dostarczają nam spostrzeżenia nad blednicą. *Chwostek* twierdzi, że brakowi miesiączki u kobiet bledniczych wyraźnie przeciwdziała organoterapja, a mianowicie podawanie przetworów śledziony.

O ścisłej korelacji gruczołu tarczycowego z gruczołami rozrodczymi podaje w swej pracy *dr. H. Tończyk* (1928).

Z licznych badań *Zondeka* i *S. Aschheima* (1928) wynika, że źródłem hormonu jajnikowego jest tylko sam jajnik, a wytwarzają go mianowicie komórki torebki i komórki granulozy zamienione w komórki luteinowe. W ciąży znajduje się hormon jajnikowy także w łożysku i ono go prawdopodobnie wytwarza. Autorom nie udało się zastąpić czynności jajnika żadnym innym gruczołem o wewnętrznem wydzielaniu.

Doświadczenia autorów z przednim płatem przysadki mózgowej wykazały, że po wszczepieniu młodej myszy wagi 6 — 8 gramów małego kawałeczka przedniego płatu przysadki mózgowej ludzkiej lub zwierzęcej, mysz ta w czasie 80 — 100 godzin zaczyna się grzać. Przez wszczepienie to dostarczano zwierzęciu substancji działającej, t. j. hormonu przedniego przysadki mózgowej. Hormon przedniego płatu przysadki mózgowej — i to tylko ten pobudza nieczynny jajnik do czynności i sprawia, że młoda mysz dojrzewa płciowo wcześniej.

Dalsze doświadczenia autorów wykazały, że podobnie działa hormon krowy jakoteż człowieka, a więc mężczyzny i kobiety. U kobiety hormon ten znajduje się w przysadce nawet w czasie, kiedy ustaje zupełnie czynność jej jajników, t. j. w okresie po przekwitaniu.

Badania porównawcze hormonu jajnika i przedniego płatu przysadki mózgowej wykazały, że hormon jajnikowy działa na zwierzę wytrzebione, czego nie czyni hormon przysadki. Dowodzi to, że hormon przedniego płatu przysadki mózgowej działa tylko za pośrednictwem jajnika, a więc tylko na zwierzę, które ma jajniki.

Na podstawie swych badań stwierdzają autorowie, że hormon przedniego płatu przysadki mózgowej jest motorem czynności płciowej. Hormon ten stanowi czynnik pierwotny, zaś hormon jajnika czynnik następny. Hormon przedniego płatu przysadki pobudza do czynności aparat follikularny, powoduje dojrzewanie pęcherzyka — hormon jajnikowy. Ten ostatni działa w sposób właściwy na następne organy, t. j. na macicę i pochwę.

Na ustrój ludzki nie można patrzeć się tylko jak na wielkie laboratorjum fizyko-chemiczne — jest w nim jeszcze coś, co mimo dzisiejszych wiadomości z dziedziny chemji i fizyki ustrojowej pozostaje niewyjaśnionem, co jednak organizm wypisuje wprost z fizjognomji człowieka. Będąc obznajmionym z wpływem hyper i hypeofunkcją gruczołów wewnątrz-wydzielniczych na ustrój i umiejąc patrzeć na ludzi, znajdujemy często odpowiedź nietylko na pewne zagadnienia fizjologiczne, jak niedomogi i skłonności do pewnych chorób, zdołamy również określić i charakter, inteligencję, zdolność do określonej pracy, kierunek myślenia i orjentacji, sumienność, oraz wiele innych cech.

W ciekawej i pięknej pracy o somatycznych typach ludzkich *Sachański H.* (1927) tak charakteryzuje typy płciowe żeńskie: typ płciowy u kobiet jest typem swoistym działającym, już samym wyglądem fascynująco na wrażliwych osobników płci przeciwnej. Spór między estetami jest na punkcie tego typu zależny od tego jak ci znawcy samą rzecz pojmują.

Kobiety doń przynależne są zwykle średniego wzrostu, nierzadko też drobne, nieco rzadziej wzrostu wysokiego. Włosy na głowie mają bujne, czoło niezbyt wysokie. Brwi wydatne bez większego zaznaczenia, spadku ich gęstości od strony lateralnej. Oczy przeważnie duże z długiemi, często grubemi rzęsami, tak, że nasady ich prawie się ze sobą stykają. Spojówki gałkowe blade, co przy szczególnym blasku oczu, dodaje całość specjalnego wejrzenia. Blask ten wynika z lekkiej refrakcji powieki górnej i wtórnych wpływów wzmagających produkcję łez. Nos średni,

często równy. Twarz dość pełna, ale nie tłusta. Warga górna nie długa, ale wydatna, z rozwiniętem filtrum, warga dolna podobna, jak u tarczycowych. Zespół ten nadaje wargom cechę namiętności. Broda nieduża, ale niezbyt cofnięta, zaokrąglona. Szyja miernie długa. Klatka piersiowa miarowa, z nieco bogatszem rozwinięciem podściółki tłuszczowej, aniżeli u typu T; jedynie względna krótkość ramion i ud oraz estetyczne ich zaokrąglenie, są wydatniejsze aniżeli u przedstawicieli typu T. Zachowanie tych osób niespokojne, ruchy efektowne. Kroki przeważnie drobne, chód lekki. W mimice częsty ma udział musculus orbicularis oculi, rzadziej levator alae nasi, a zawsze orbicularis oris w łączności z zygomaticus i triangularis (w zmiennej przewadze) wreszcie ruchów domieszka skurczu mięśni karkowych to m. trapesius, m. rhomboidei, to znów piersiowych oraz na przemienność w ustalaniu równowagi w czasie chodzenia. Naczynioruchowe zmiany twarzy okazują mniej intensywności, ale raczej cechujące typ, złożoną swą przyrodą.

Emocje płciowe dają kompleks bardzo złożony z częściowym niestosunkiem ukrwieniu uszu i policzków. Tą złożoną grę barw widzimy często u przedstawicieli typu G. Jest zrozumiałem, że wpływ mody, a więc odpowiednie charakteryzacje twarzy, oraz fryzura i zabiegi kosmetyczne, mające na celu, wydelikacenie skóry, strój z doborem barw świetnie przez kobiety odczuwanym, odpowiedni danemu rodzajowi urody, połyskujące względnie odpowiednio fałdowane, czy pasowane suknie uwydatniające kształty sylwetki, umiejętność uzewnętrzniona strojem majestatyczniejszych szczegółów postaci, a nawet dobrane do sylwetki i urody, a z umiarem użyte pachnidła, a przytem całkiem swoista, cokolwiek drażniąca, fonetyka głosu—to wszystko, w odpowiednio dostrojonem otoczeniu, może na nie łatwo pobudliwych przedstawicieli płci przeciwnej, wywierać wpływ nader silny wprost fascynujący.

Na biegunie przeciwnym powyżej opisanego typu stoją przedstawicielki typu hipogenitalnego. Zaniedbane o tępem, zimnem wejrzeniu, pozbawione wszelkiej dążności do upiększenia się, somatycznie niedorozwinięte, o niekobiecem rozmieszczeniu tłuszczu, przydługich kończynach, ze słabem owłosieniem na wzgórku łonowym, ze zupełnie zanikłemi sutkami prowadzą życie nieurozmaicone, szare. Często główną ich troską i osią myślenia są dolegliwości ze strony przewodu pokarmowego, jakie z racji jelitowej atonji lub innych dysfunkcyj przewodu pokarmowego doznają. Psychikę ich charakteryzuje ciasny horyzont myślowy. Wobec małej ilości tego typu nie można bliżej scharakteryzować skłonności do chorób. Są to organizmy na ogół słabe, ale bardzo spokojne, tryb życia umożliwia im stosunkowo łatwo unikanie wielu chorób a stąd nie można określić ich bezwzględnej podatności do schorzeń, bo brak potrzebnych warunków do porównania. Typ jest podłożem biologicznem, na które działa szkodliwość. Znając typ można mieć pewne dane co do skłonności lub też odporności, danego ustroju w stosunku do pewnych chorób, a stąd uzyskać dane prognostyczne a poniekąd mieć i wytyczne w leczeniu.

Badanie *M. L. Laffaut'a* (1929) dowiodły, że wstrzykiwanie wyciągów ciałka żółtego na skutek znikania miesiączki niedopuszczają do zajścia w ciążę. Follikulina przeszkadza zagnieżdżeniu się jaja. Przedni płat przysadki w małych dawkach przyśpiesza owulucję i tonizuje cały narząd rodny; w dawkach silnych i długotrwałych — zanik pęcherzyków i zwyrodnienie jajnika. Witamina E znosi płodność samic na skutek biologicznego podobieństwa do hormonu jajnikowego. Insulina powstrzymuje rozwój i dojrzewanie pęcherzyków.

Dla oceny wpływu tych gruczołów na ustrój próbowano z początku użyć metod morfologicznych, badając efekt działania wyciągów jajnikowych na kształtowanie się drugorzędnych cech płciowych. W tym celu wstrzykiwano te wyciągi kastratom i starano się w ten sposób utrzymać drugorzędne cechy płciowe, oraz wprowadzano je zwierzętom młodym i dorosłym w celu sztucznego przyspieszenia zjawiska dojrzałości lub rui. Obok tego próbowano jeszcze używać metod fizjologicznych, badając np. wpływy wyciągów z gruczołów płciowych na przemianę materji *(Loewus* i *Richter)*. Z badań tych oraz z badań późniejszych *(Veila i Bohnala)*, wynikło, że wyciągi z gruczołów płciowych podwyższają przemianę materji.

Badano również działanie antagonistyczne hormonu płciowego żeńskiego na narządy płciowe męskie i przekonano się, że follikulina stosowana u szczurów działa destrukcyjnie na jądra *(Laquer, Fels, Reprich* i inn.).

Według *Hermana* podobnie ma działać substancja uzyskana z ciałka żółtego lub łożyska. Badano również wpływ hormonu jajnikowego na wzrost i kształt niedorozwiniętej jeszcze miednicy.

Zdaniem *Athiasa* wyciągi z całego jajnika i z ciałka żółtego działają pobudzająco na izolowaną macicę zwierząt normalnych i kastrowanych.

Hormon hamujący ciałka żółtego, l u t e i n a czyli l u t y n a wg. *Jaffe, Mikulicza, Radeckiego* i *Papanicolau* jest antagonistą oestryny (folikuliny), i hamuje menstruacje. Na ten fakt wskazuje transplantacja jajników, zawierających ciałka żółte, wykonana przez Haberlanda, która spowodowała niepłodność i zanik laktacji.

H. Kraus (1930) zbadał działanie biologiczne ciałka żółtego, opierając się na obserwacji pozornej ciąży królika i zmian zachodzących w różnych narządach pod wpływem działalności c. ż., które u tego zwierzęcia zaczyna się tworzyć w 32 godz. po zapłodnieniu. Głównym sprawdzianem działalności c. ż. jest brak oddziaływania macicy na wyciąg z przysadki (pituitrynę) w normalnym bowiem stanie, kiedy niema c. ż., macica oddziaływa na ten wyciąg wzmożeniem napięcia i kurczliwości. Skrupulatnie i logicznie przeprowadzone doświadczenia wykazały, że ciało żółte powoduje: 1) odprężenie i zwiotczenie umięśnienia macicy, 2) przerost śluzówki macicy, i gruczołów mlecznych, oraz 3) zahamowanie procesów rozrodczych w jajniku. Te ostatnie, jak wykazali *Aschheim, Zondek* i inni, są wynikiem działalności hormonu przed. płatu przysadki mózgowej, a więc ciałku żółtemu przypada rola przerywania wpływu hormonu płata przedniego przysadki mózgowej na narządy rozrodcze.

R. Schröder (1930) poszukując racjonalnego sprawdzianu hormonu ciałka żółtego (progestryna Cornera i Allena, lutyna Zondeka), wykrył zmiany macicy i pochwy myszy, typowe dla działania tego hormonu;

jednakże mysz może wchodzić w grę jako sprawdzian dopiero wtedy, gdy będzie można otrzymać hormon w stanie czystym. Wówczas trzeba będzie zwrócić uwagę na kombinację zmian macicy i pochwy, gdyż sama pochwa nie nadaje się jako sprawdzian hormonu.

Opierając się na doświadczeniach na myszy, zwrócono uwagę na okres cyklu „poza rują", przestudjowano ten okres na normalnym i będącym w ciąży zwierzęciu i stwierdzono identyczność zmian ciążowych ze zmianami pod działaniem hormonu. Autor opisał zmiany śluzówki macicy, które nazwał nadrozrostem (hyperprolifertio) i, które można porównać z gruczołową hiperplazją u człowieka.

Hormon jajnikowy udało się poznać dokładnie, dzięki pracom *Stockard'a* i *Papanicolau*, którzy odkryli i zbadali dokładnie ściśle określone zmiany okresowe, zachodzące pod wpływem hormonu jajnikowego w wydzielinie pochwowej szczurów. Spostrzeżenia i prace *Stockard'a* i *Papanicolau* wykorzystali dla badań nad hormonem jajnikowym *Allen* i *Doisy* (1924). Autorom tym udało się dokładniej poznać hormon jajnikowy, gdy w cyklicznych zmianach rui kastrowanych szczurów pod wpływem preparatów jajnikowych, udało się znaleść dostatecznie wrażliwy na hormon odczynnik. Metoda ta posłużyła nietylko do jakościowego oznaczania, ale umożliwiła również ilościowe oznaczanie hormonu, w preparatach jajnikowych.

Metoda stwierdzenia zmian, zachodzących w pochwie kastrowanych zwierząt pod wpływem hormonu jajnikowego, polega na następującem. *Allen* i *Doisy* wyjaśnili dokładnie ścisły związek między dojrzewaniem pęcherzyków jajnikowych, i zmianami nabłonkowemi w narządach płciowych zwierząt. Porównanie preparatów histologicznych pochwy z preparatami treści pochwowej odpowiedniego okresu, wykazało, że preparaty zawierają swoiste składniki morfologiczne dla każdego okresu. Otóż dzięki drobnowidzowym badaniom morfologicznych składników treści pochwowej, można określić czynność hormonu jajnikowego, oraz okresu spoczynku lub rui. U zwierząt normalnych cykl oestralny można podzielić na dwa okresy: 1) okres rui (o e s t r u s), i 2) okres spoczynku (d i o e s t r u s). Zmiany pochwowe okresy spoczynku i rui są swoiste. W okresie spoczynku nabłonek pochwowy składa się z 2 — 4 warstw komórek, przez które przenikają jedynie liczne ciałka białe. Treść pobrana z pochwy jest o charakterze śluzoropnym lub ropnym o barwie białawej lub bezbarwna. Drobnowidzowe badanie preparatów przygotowanych z treści pochwowej, wykazuje liczne białe ciałka, niekiedy całe pole widzenia. W niektórych polach widzenie śluz i nabłonki okrągłe lub wielokątne o wyraźnie wyrażonym jądrze.

W okresie rui liczba warstw nabłonka wzrasta do 8 — 14, przyczem warstwy górne częściowo rogowacieją i zatracają jądra. W tym okresie nabłonek pochwowy jest mniej przenikliwym dla białych ciałek, również ustaje wydzielanie śluzu, które jest swoiste dla okresu spoczynku. Treść pobrana z pochwy jest mazista, obfita lub mniej obfita o barwie białawej. Drobnowidzowe badanie preparatów przygotowanych z treści pochwowej wykazuje liczne nabłonki wielokątne zrogowaciałe o ułożeniu skupionem lub pojedyńczem. Nabłonki płaskie, okrągłe lub wielokątne, pojedyńcze lub o ułożeniu skupionem z wyraźnie wyrażonemi jądrami. Leukocytów brak lub nieliczne. Śluzu zazwyczaj brak. Okres przejściowy powrotu do stanu spokoju, przechodzący stopniowo w okres spoczynku, charakteryzuje się złuszczeniem nabłonka. Ciałka białe przenikają przez nowowytworzony nabłonek. W treści pochwowej zjawia się śluz, zaś ilość nabłonka płaskiego znacznie się zmniejsza. Można więc zapomocą metody t. zw. „frottis", polegającej na zbieraniu wydzieliny pochwowej przy pomocy drucika platynowego, owiniętego watą, a następnie jej badaniu, określać okresy rui, lub spoczynku). Należy zaznaczyć, że w okresie rui w treści pochwowej znajduje się glikogen, obecność którego stwierdza się odczynem mikrochemicznym.

(c. d. n.).

Sprawozdanie z XV Zjazdu Delegatów

Związku Zawodowego Farmaceutów-Pracowników w Rzeczypospolitej Polskiej, odbytego w Wilnie, w dniach 24, 25 i 26 kwietnia 1931 r.

XV Zjazd odbył się przy udziale 33 delegatów, reprezentujących 17 Oddziałów oraz przy udziale 9 członków Zarządu Głównego i Gł. Komisji Rewizyjnej. Poszczególne oddziały reprezentowali następujący Koledzy:

Białystok — *M. Stąbrowski*, Chełm — *L. Fedorowicz*, — Częstochowa — *A. Koszykowski*, Katowice — *T. Janaszewski*, Kraków — *J. Henoch*, *O. Kornhaser*, *Stef. Rdzanek*, Lublin — *W. Policha*, Lwów— *J. Malanowski*, *J. Lux*, *B. Wohlman*, Łódź — *B. Moszkowicz*, *Blaustein*, *S. Grabowski*, *J. Festenstadt*, Piotrków — *M. Frankowski*, Poznań — *Szymański*, Radom — *St. Stępień*, Warszawa — *W. Hirschhauer*, *D-r Kudrzycka*, *H. Jakubowski*, *J. Sawczak*, *R. Stocki*, *St. Bocheński*, *W. Domański*, *K. Dąbrowski*, Wilno — *W. Śliwiński*, *A. Kalicki* i *Grygiel*, Włocławek — *St. Majczyński*, Zagłębie Dąbrowskie — *A. Świerkowski* i *M. Rapczyński*.

Ponadto obecni byli członkowie Zarządu Głównego, Koledzy: *E. Szlindenbuch*, *J. Henoch*, *J. Cyranowski*, *Edm. Szyszko*, *J. Dmowski*, *Cz. Fink-Finowicki*, *Cz. Nałęcz*, *B. Mazurkiewicz*, *J. Rabinowicz* i *St. Rdzanek*.

Główna Komisja Rewizyjna, Koledzy: *A. Friedman* i *J. Rosiński*.

Obrady Zjazdu zagaił prezes Zarządu Głównego kol. *Szlindenbuch*, a po przemówieniach powitalnych gości odczytano następujące depesze i listy:

Do Szanownego Prezydjum XV Zjazdu Delegatów Zw. Zaw. Farm. Prac. w Wilnie.

Nie mogąc osobiście skorzystać z zaproszenia na inauguracyjne posiedzenie XV-go Zjazdu Delegatów Zw. Zaw. Farm. Prac., przesyłam niniejszem serdeczne życzenia gorących obrad i zgodnych postanowień

Obserwując zbliska ruch związkowy, nie mogę taić wielkiego zadowolenia ze wzrostu solidarności. Zasługa tu w znacznej części przewodników ruchu, jak też uświadomienia ogółu pracowników.

Sukcesy usiłowań Związku z punktu widzenia dalszej perspektywy wpływać muszą niezawodnie na rodzaj pracy członków, doskonalenie fachowe i pozwolić na udział w szerszem życiu obywatelskiem. Usiłowaniom tym powinna przewodzić pamięć o nowych obowiązkach, spadających na zawód farmaceutyczny wobec dokonanej gruntownej reorganizacji wykształcenia fachowego, oraz wobec ważnych zadań dla nas wszystkich w odrodzonem Państwie Polskiem.

Ufam, że tą drogą zawsze kroczyć będziecie i szlę Wam wszystkim najlepsze słowa.

Prof. Br. Koskowski.

Prezydjum Zjazdu Farmaceutów, Bakszta 8, Wilno.

W imieniu Zarządu miasta Wilna i własnem, przesyłam Zjazdowi najlepsze życzenia owocnej pracy.

Folejewski, Prezydent Wilna.

Do Oddziału Związku Zaw. Farm. Prac. w Rz. Pol. na ręce Pana Przewodniczącego Zjazdu Delegatów w Wilnie.

Dziękując za uprzejme zaproszenie Zarządu Głównego na inaugurację XV Zjazdu Delegatów Związku w Wilnie i nie mając możności—z przyczyn ode mnie niezależnych — wzięcia udziału w takowej, niniejszem zasyłam życzenia jaknajlepszych wyników prac Zjazdu.

Okręgowy Inspektor Pracy
Wilno, Ostrobramska 19.

Zjazd Farmaceutów — Stowarzyszenie Techników Wileńska 33 — Wilno.

Imieniem ogółu pracowników umysłowych Centralna Organizacja pozdrawia Zjazd Kolegów Farmaceutów i życzy Wam owocnych obrad nad rozwojem Związku, którego zadania są szczególnie doniosłe w obecnym krytycznym momencie dla całego świata pracowniczego.

Komitet Wykonawczy.

WP. Mgr. Pharm. Kalicki, dla Związku Zawodowego Farmaceutów Pracowników w Rz. Pol. Wilno, Apteka Miejska.

Wielce Szanowny Kolego.

W imieniu Sekretarjatu Międzynarodowego Zawodowego Aptekarzy i w imieniu Związku Austrjackich Farmaceutów, z okazji tegorocznego XV Zjazdu Delegatów Waszego Związku, proszę Was o wyrażenie najserdeczniejszych koleżeńskich życzeń, aby obrady Zjazdu dały jaknajlepsze wyniki.

Sądzimy, że Zjazd będzie korzystnem posunięciem dla Międzynarodowego Kongresu, który odbędzie się w Warszawie i w tej myśli najserdeczniej pozdrawiamy polskich kolegów.

Łączymy wyrazy najgłębszego poważania.

Kurtics.

Zjazd Farmaceutów, Wileńska 33, Wilno.

Nie mogąc z powodu wyjazdu na inspekcję być obecnym na otwarciu Zjazdu, przesyłam serdeczne życzenia owocnej pracy.

Hrynaszkiewicz,
Inspektor Farmaceutyczny.

Do Prezydjum Zjazdu Delegatów Związku Zawodowego Farmaceutów, Wilno.

Wielce Szanowni Koledzy!

Jako stały współpracownik „Kroniki Farmaceutycznej pozwalam sobie przesłać z okazji Zjazdu Delegatów Z. Z. F. P. życzenia jak najpomyślniejszych wyników obrad.

Z koleżeńskiem pozdrowieniem i poważaniem

Dr. Henryk Szancer,
Przemyśl.

Związek Farmaceutów, Wileńska 33, Wilno.

Owocnej pracy życzę Zjazdowi.

Zygmunt Jankiewicz.

Do Uczestników XV Zjazdu Zw. Zaw. Farm.—Prac.

Kochani Koledzy! Okoliczności rodzinne nie pozwalają mi brać udziału w pracach Zjazdu. Życzę XV Zjazdowi jak najowocniejszych wyników obrad. Oby XV Zjazd stał się dalszem ogniwem zaszczytnej i żmudnej pracy społeczno - zawodowej naszej organizacji. Niech mi wolno będzie życzenia zakończyć wyrazami: Związek Zawodowy Farmaceutów Pracowników niech żyje!

Mr. J. Cellermajer,
Lwów.

Zjazd Delegatów Związku Farmaceutów, Wilno, Wileńska 33.

Życzenia owocnych obrad przesyła Wydział Kół Farmaceutycznych.

Zjad Farmaceutów, Wilno, Wileńska 33.

Piętnastemu Zjazdowi Delegatów owocnej pracy dla dobra Związku i zawodu życzy.

Oddział Kaliski.

Stowarzyszenie Techników Polskich, Cz. Nałęcz. Wilno, Wileńska 33.

Zarząd Oddziału Rówieńskiego życzy Zjazdowi owocnej pracy, by powzięte uchwały były fundamentem zwycięstwa szczęśliwego jutra farmaceutów pracowników.

Zarząd

Zkolei p. prof. *J. Muszyński* wygłosił prelekcję na temat opracowanej farmakopei polskiej, która w niedługim czasie zostanie oddana do druku. P. Profesor poprzedził wykład swój zarysem historycznym, omówiwszy pierwsze zaczątki farmakopei w poszczególnych krajach. Pierwsza farmakopea polska „Farmakopea Regni Poloniae" ukazała się w r. 1811. Ilość leków, będących w obiegu, jest niepomiernie wielka. Farmakopea omawia tylko najważniejsze — niezbędne. Przy każdym przedmiocie farmakopea podaje określenie leku, opis morfologiczny surowca, próby rozpoznania, odczyny tożsamości i odczyny, które pozwalają wykryć zafałszowania, wreszcie podaje dawki środków silnie działających. Pozatem farmakopea podaje przepisy, jak należy leki badać. Słyszy się utyskiwania, iż farmakopea

jeszcze się nie ukazała w druku. Otóż tekst farmakopei jest ustalony na zasadach wymogów nowoczesnej nauki. Ostateczne sprecyzowanie napotyka na pewne trudności. Farmakopeę układali uczeni — to, co dla nich wydaje się rzeczą łatwą, w praktyce aptecznej może okazać się trudnem. Ustalenie nomenklatury, której w języku polskim niema (zarówno botanicznej jak i chemicznej) nie jest rzeczą łatwą. W tym przedmiocie komisje farmakopei polskiej zasięgały opinji lingwistów polskich.

Ogółem farmakopea polska obejmuje 745 środków. Zmianą zasadniczą w stosunku do obecnie obowiązujących na ziemiach polskich farmakopei, będzie wprowadzenie badań mikroskopowych, a więc obowiązujące będzie dla apteki posiadanie mikroskopu. Drugą osobliwością jest wprowadzenie wymagań, przyjętych na Międzynarodowej Konferencji, a to celem unifikacji pewnych typów ważniejszych, w szczególności silnie działających.

Jak wynika z powyższego, według nowych wymagań apteki mają stać się instytucjami badawczemi. Z chwilą ukazania się nowej farmakopei oraz ustawy,

Komisja Główna: — kol. kol. *Henoch, Nałęcz, Kalicki, Moszkowicz, Dmowski, Rdzanek, Rapczyński.*

Komisja Aptek Kas Chorych — kol. kol. *Rdzanek* — przewodniczący, *Nałęcz* — referent.

Komisja finansowa — kol. kol. Jakubowski — *przewodniczący,* Fink-Finowicki — *referent.*

Komisja walki z siłami niefachowemi — kol. *Hirschhauer* — przewodniczący, *Henoch* — referent.

Komisja Ustawy Aptekarskiej — kol. kol. *Rapczyński* — przewodniczący, *Fink-Finowicki* — referent.

Komisja Kasy Pogrzebowej — kol. kol. *Cyranowski* — przewodniczący, *Dąbrowski* — referent.

Komisja Organizacyjna — *Henoch* — przewodniczący, *Stocki* — referent.

Komisja prasowa kol. *Friedman*— przewodniczący, *Dąbrowski* — referent.

Komisja wniosków: Przewodniczący kol. *Cyranowski.* Referują prezesi poszczególnych komisyj.

Zkolei odczytano regulamin obrad w brzmieniu zaprojektowanem przez Zarząd Główny. Regulamin przyjęto bez zmian.

Na propozycję kol. *Henocha* — protokółu poprzedniego zjazdu nie odczytywano, natomiast odczytane

Uczestnicy XV Zjazdu Delegatów w Wilnie.

znaczenie zawodu podniesie się, a tem samem podniesie się rola nowoczesnego farmaceuty, będzie on w aptece pracownikiem pożądanym, a żadna siła półinteligentna zastąpić go nie będzie w stanie.

Po zakończeniu części oficjalnej Zjazd przystąpił do obrad właściwych.

Do prezydjum Zjazdu powołani zostali przez aklamację kol. kol. *A. Kalicki* (Wilno) — przewodniczący, *W. Hirschhauer* (Warszawa), *Wohlman* (Lwów), *Blaustein* (Łódź), *H. Jakubowski* (Warszawa) i *K. Dąbrowski* (Warszawa), — ostatni dwaj jako sekretarze.

Do poszczególnych komisyj zostali wybrani:

Komisja mandatowa — kol. *Rapczyński* — przewodniczący, członkowie: *Sawczak, Kornhauser.*

zostały na wniosek kol. R. Stockiego wszystkie rezolucje, które przyjęto do wiadomości. Wreszcie dalszy porządek obrad przyjęto w brzmieniu uchwalonem przez Zarząd Główny.

Obszerne sprawozdanie — referat Zarządu Głównego wygłosił sekretarz generalny kol. Cz. Nałęcz. (Referat powyższy zamieściliśmy w Nr. 8 Kroniki Farm. — *Red.).*

Sprawozdanie kol. Nałęcza zostało nagrodzone oklaskami zebranych.

Po sprawozdaniu Zarządu wywiązała się ożywiona dyskusja, w wyniku której na wniosek Głównej Komisji Rewizyjnej Zjazd uchwalił ustępującemu Zarządowi Głównemu absolutorjum i podziękowanie za jego pracę.

W drugim dniu obrad zostały wygłoszone 2 referaty: kol. *Nałęcza* o uregulowaniu stosunków służbowych pomiędzy Kasami Chorych a farmaceutami i kol. *Henocha* o zatrudnianiu przy recepturze sił niefachowych. Referaty powyższe wzbudziły żywe zainteresowanie i dłuższą dyskusję, w której zabierało głos cały szereg mówców. Odpowiednie wnioski zostały skierowane do właściwych komisyj. (Referaty powyższe podamy w następnym numerze „Kroniki"— *Red).*

W 3-cim dniu obrad Zjazd przystąpił do dyskusji nad wnioskami komisyj. Wnioski komisji aptek Kas Chorych nie wywołały dłuższej dyskusji, a to dlatego, że zostały one wyczerpująco omówione w referacie kol. Nałęcza i na posiedzeniach komisyjnych, wobec tego na plenum przyjęte zostały niemal jednogłośnie.

Treść ich jest następująca:

„XV Zjazd delegatów wzywa Zarząd Główny do interwencji w Ministerstwie Pracy i Opieki Społecznej w tym kierunku, by wszelkie umowy zawarte między Kasami Chorych a pracownikami aptek Kas Chorych były utrzymane w mocy do czasu ukazania się pragmatyki służbowej."

„XV Zjazd delegatów Z. Z. F. P. domaga się wprowadzenia dla farmaceutów pracowników Kas Chorych pragmatyki służbowej, zabezpieczającej pewność pracy, normującej sposób angażowania farmaceutów przez Kasy za pośrednictwem Społ. Biura Pośredn. Pracy przy Związku oraz ustalającej normę pracy."

„XV Zjazd uchwala dążyć do usamodzielnienia wydziałów aptecznych w Kasach Chorych."

„Uważając za nieodzowne jednolite kontrolowanie aptek, jak publicznych, tak i zakładowych — XV Zjazd Z.Z.F.P. domaga się od czynników decydujących, aby apteki Kas Chorych narówni z aptekami publicznemi podlegały bezpośrednio kompetencji inspektorów farmaceutycznych urzędów wojewódzkich."

Dłuższa dyskusja wywiązała się nad wnioskami komisji finansowej. W wyniku której Zjazd zatwierdził preliminarz budżetowy, opracowany przez Zarząd Główny, jedynie uwzględniając poprawkę komisji prasowej. Ostatnia dotyczy przesunięć w poszczególnych rubrykach preliminarza budżetowego „Kroniki Farmaceutycznej", nie zmieniając sumy globalnej.

W dyskusji nad wnioskami komisji walki z siłami niefachowemi, ożywioną dyskusję wywołały zasadnicze dwa wnioski, omawiające wprowadzenie odznak związkowych, których noszenie byłoby obowiązującem podczas pracy w aptekach. Kwestję wprowadzenia odznak, szeroko umotywowaną w referacie kol. Henocha, Zjazd przyjął i dyskusja toczyła się jedynie nad tem, jaką drogą odznaki mają być wprowadzone.

Zjazd przyjął wniosek Oddz. Krakowskiego tej treści:

„XV Zjazd Delegatów Z.Z.F.P. zaleca Zarządowi Głównemu wprowadzenie we wszystkich Oddziałach odznak związkowych, jako już wypróbowanego przez Oddział Krakowski środka walki z siłami niefachowemi, oraz jako pozytywnie rozstrzygającego w znacznym stopniu pomyślne załatwienie sprawy przymusu organizacyjnego".

Ponadto przyjęto:

„XV Zjazd Delegatów w Wilnie poleca Zarządowi Głównemu, by we wszystkich Oddziałach — przez Zarządy Oddziałów — przystąpić natychmiast do ostatecznego zlikwidowania zatrudnionych w aptekach sił niefachowych".

Zjazd odrzucił wniosek o przymusowem należeniu do Kasy Pogrzebowej, opartej na dotychczasowym statucie.

XV Zjazd Delegatów uchwalił jako dezyderat dla Zarządu Głównego następujący wniosek:

„Istnienie Kasy Pogrzebowej oparte zostaje na zasadzie przymusu organizacyjnego, z wyłączeniem najmłodszych członków organizacji, w wieku do lat 25. Członkowie Kasy, podzieleni będą na trzy kategorje, stosownie do wieku. Kategorja I — wiek 25 — 40 lat opłaca składki w wysokości 1 zł. miesięcznie, kategorja II — wiek 40—50 lat — opłaca 1 zł. 50 gr. miesięcznie, kategorja III — wiek 50 do końca życia — opłaca 2 zł. miesięcznie. Przyczem Komisja proponuje utworzenie Kasy na zasadach, wyłuszczonych wspólnie z P.P.T.F., a więc w ten sposób, iż do Kasy na zasadzie przymusu, należeć będą na równych prawach zarówno kol. pracownicy, jakoteż i właściciele.

Z uwagi, iż P.P.T.F. zainicjowało wybudowanie domu inwalidzkiego dla swych członków i na ten cel posiada zebrany już fundusz, i skłonne byłoby rozpocząć budowę wspomnianego domu inwalidów wspólnie z naszą organizacją — komisja Kasy proponuje połączyć dwa te ubezpieczenia, jako obejmujące całkowicie ogół zawodowców. Pracodawca, przy wypłacie pensji potrącałby składki, przypadające na pracownika i wraz ze składką, przypadającą od niego, wpłacałby w określonym terminie do Kasy.

Z gromadzonych kapitałów 10% użytkowanoby na wybudowanie i utrzymanie domu, reszta na wypłaty rent".

Z pośród wniosków komisji organizacyjnej przyjęto jako dezyderaty dla Zarządu Głównego następujące:

1) „XV Zjazd Delegatów Z.Z.F.P. poleca Zarządowi Głównemu zasięgnięcie opinji Oddziałów w sprawie zmiany obowiązującego statutu związkowego, z tem, że Zarząd Gł. przedstawi wynik jako projekt nowego statutu na najbliższym Zjeździe Delegatów."

2) „Zarząd Główny rozpatrzy przedłożony przez kol. *R. Stockiego* regulamin sądów koleżeńskich, którego brak w życiu organizacyjnem często daje się odczuwać."

Zjazd przyjął następujące wnioski komisji prasowej:

„XV Zjazd delegatów Z. Z. F. P. wyraża życzenie, by dział społeczno - zawodowy w Kronice Farmaceutycznej został bardziej rozszerzony przez wprowadzenie artykułów dyskusyjnych na temat zagadnień zawodowych i pracowniczych. W tym celu Zjazd wzywa Kolegów do jak najszerszej współpracy."

„XV Zjazd Z. Z. F. P. wyraża podziękowanie kol. *K. Dąbrowskiemu* oraz Komitetowi redakcyjnemu za pracę włożoną przy redagowaniu Kroniki Farmaceutycznej."

Zkolei przyjęto wnioski komisji ustawy aptekarskiej:

„XV Zjazd Delegatów poleca Zarządowi Głównemu wszcząć jaknajenergiczniejsze kroki, celem przyśpieszenia wejścia w życie ustawy aptekarskiej."

„XV Zjazd delegatów potwierdza uchwały w sprawie ustawy aptekarskiej XIII-go Zjazdu i w całej rozciągłości popiera wnioski opracowane przez specjalną komisję ustawy aptekarskiej w roku 1929 upo-

ważniając Zarząd Gł. do wszelkich poczynań w kierunku przyśpieszenia wydania ustawy w myśl postulatów Związku."

W uznaniu zasług położonych dla zawodu farmaceutycznego (na wnioski poszczególnych Oddziałów) XV Zjazd Delegatów mianował członkami honorowemi Z. Z. F. P.: Dziekana Wydziału Farmaceutycznego Uniw. Warsz. p. prof. Dr. *Władysława Mazurkiewicza*, p. *Jana Szczudłowskiego* z Radomia, oraz p. *Teofila Tugendholda* z Łodzi.

Wreszcie Zjazd przystąpił do wyboru naczelnych władz związkowych.

Po obliczeniu głosów do Zarządu Głównego zostali wybrani następujący Koledzy: *J. Henoch, Edm. Szyszko, B. Wohlman, Stocki Roman, Hirschhauer Witold, Nałęcz Czesław, Rdzanek Stefan, Cyranowski Józef, Rapczyński Marjan, Fink-Finowicki Czesław, Grabowski Sylwester.*

Do Gł. Komisji Rewizyjnej zostali wybrani Koledzy: *Z. Jankiewicz, J. Rosiński* i *Blaustein*.

Po wyczerpaniu porządku obrad przewodniczący Zjazdu kol. *A. Kalicki* w dłuższem przemówieniu podziękował zebranym za współpracę i poniesione trudy. Kol. *Hirschhauer* i kol. *Henoch* wyrazili podziękowanie imieniem zebranych przewodniczącemu *A. Kalickiemu* za sprężyste prowadzenie obrad oraz kol. gospodarzom za gościnne przyjęcie. Specjalne podziękowanie Zjazd wyraził ustępującemu prezesowi Z. Gł. kol. *Szlindenbuchowi* za pracę na stanowisku przewodniczącego, oraz kol. *Cz. Nałęczowi*, na którego barkach w głównej mierze spoczywa działalność Zarządu Głównego. Ponadto wyrażono podziękowanie ustępującemu Przewodniczącemu Gł. Kom. Rewizyjnej kol. *Frydmanowi*.

Na tem obrady zakończono.

Z Sekcji Farmaceutycznej T. W. W.

Dnia 27 marca 1931 r. o godz. 7.30 w lokalu Centrum Wyszkolenia Sanitarnego odbyło się miesięczne zebranie członków Sekcji Farmaceutycznej T. W. W.

Obecnych: 28 wojskowych i 6 cywilnych.

Przewodniczący płk. Mr. *Krupiński Stefan*, sekretarz mjr. Mr. *Pellegrini Leopold*.

Po otwarciu posiedzenia przewodniczący udzielił głosu kpt. Mr. *Berankowi Janowi*, zastępcy kierownika apteki Centrum Wyszkolenia Sanitarnego, który wygłosił referat: „Barwniki chinolinowe i akrydynowe i niektóre pochodne używane w lecznictwie".

W związku z selekcyjną absorbcją pirydyny — prelegent wykazał różnicę w powstawaniu związków barwnych pirydyny, chinoliny i akrydyny. Po omówieniu otrzymywania poszczególnych barwników, używanych w przemyśle, jak również i tych, które jako sensybilizatory posiadają zastosowanie w fotografji barwnej, prelegent wyjaśnił budowę i sposoby otrzymywania więcej dziś używanych środków leczniczych i naczelnych alkaloidów, pochodnych chinoliny i izochinoliny, jak i barwników akrydynowych, stosowanych obecnie w lecznictwie dla celów bakterjobójczych.

Po złożeniu prelegentowi podziękowania za wygłoszenie interesującego i aktualnego referatu, przewodniczący — płk. Mr. *Krupiński Stefan* zwrócił się do obecnego na posiedzeniu ppłk. Mr. *Sokolewicza Wacława* i złożył mu powinszowania z racji powołania go na stanowisko Naczelnika Wydziału Farmaceutycznego Departamentu Służby Zdrowia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i życzenia, by na nowej placówce zdobył sobie takie uznanie i sympatję, jakiemi się cieszył w wojsku, oraz prosił w imieniu Sekcji, by jako jej twórca nie zrywał z nią kontaktu i nadal brał czynny udział w jej pracach i rozwoju.

Ruch związkowy.

Z ZARZĄDU GŁÓWNEGO Z. Z. F. P.

Protokół

plenarnego posiedzenia Zarządu Głównego (starego i nowego) z dnia 26 kwietnia 1931 r. w Wilnie.

Obecni koledzy: *J. Henoch, W. Hirschhauer, Edm. Szyszko, J. Cyranowski, Cz. Nałęcz, Cz. Fink-Finowicki, S. Grabowski, Rapczyński, J. Dmowski, Stef. Rdzanek, R. Stocki* i *Wohlman*.

Przewodniczy kol. *J. Henoch*, protokółuje kol. *Cz. Nałęcz*.

Porządek dzienny:

1) Ukonstytuowanie się nowego Zarządu i przejęcie funkcyj od poprzedniego Zarządu,

2) Wolne wnioski.

Po krótkiej dyskusji wysunięto dwie kandydatury na stanowisko prezesa Zarządu Głównego: kol. *Henocha* i kol. *Szyszko*. W tajnem głosowaniu oddano jedenaście kartek, w tem jedną czystą. Kol. Henoch otrzymał sześć głosów, kol. Szyszko — cztery głosy.

Prezesem Zarządu Głównego został wybrany kol. *J. Henoch* z Krakowa.

Następnie w jawnem głosowaniu wybrano na pierwszego wiceprezesa z jednoczesnem powierzeniem sprawowania funkcyj prezesa Zarządu Głównego kol. *Edm. Szyszko*, na drugiego wiceprezesa kol. *J. Cyranowskiego*, na skarbnika kol. *Cz. Fink-Finowickiego* i na sekretarza kol. *Cz. Nałęcza*.

Członkowie Zarządu: kol. *B. Wohlman* (Lwów), *S. Grabowski* (Łódź), *Rapczyński* (Sosnowiec), *St. Rdzanek* (Kraków), *W. Hirschhauer* i *R. Stocki* (Warszawa).

Do Komitetu Wykonawczego powołano kolegów: *Edm. Szyszko, J. Cyranowskiego, Cz. Fink-Finowickiego, Cz. Nałęcza* i *S. Grabowskiego*. Przewodnictwo w Kom. Wyk. powierzono kol. *Edm. Szyszko*.

2. Postanowiono do honorowego prezydjum II-go Zjazdu Słowiańskich Aptekarzy w Pradze Czeskiej podać kandydaturę kol. prezesa *Henocha* i wydelegować na zjazd kol. *Henocha* i *Nałęcza*. Powierzono kol. *Nałęczowi* porozumieć się z sekretarjatem Międzynarodowej Unji w sprawie IV Kongresu w Warszawie i w miarę możności starać się odłożyć Kongres do jesieni.

Na tem posiedzenie zamknięto.

* * *

Wobec nie dojścia do porozumienia z komisarzem Pow. Kasy Ch. w Tomaszowie-Maz. w sprawie zawarcia umowy zbiorowej, Zarząd Główny wystosował do wszystkich Oddziałów Z. Z. F. P. następujące pismo:

„Niniejszem Zarząd Główny komunikuje, że wobec nie dojścia do porozumienia z komisarzem Kasy Chorych w Tomaszowie-Mazowieckim w sprawie zawar-

cia nowej umowy zbiorowej, zostało ogłoszone w aptece tejże Kasy bezrobocie w dniu 2 maja o godz. 14-ej. Komisarz tamtejszej Kasy oprócz zasadniczego obniżenia poborów, które obecnie wynosiły dla nowowstępujących pomocników aptekarskich bez wysługi lat 545 zł., chciał wprowadzić paragraf treści następującej:

„Pobory farmaceutów pracowników apteki Powiatowej Kasy Chorych w Tomaszowie - Mazowieckim normują się według ryczałtu, t. j. pomocnik aptekarski (asystent) ma otrzymać 400 zł. (czterysta), zaś magister 500 zł. (pięćset), t. j. o 25% więcej, kierownik apteki o 25% więcej od magistra. Zarząd Kasy Chorych może podnieść pobory indywidualnie pracownikom odznaczającym się sumiennością i starannością w pracy".

Zarząd Główny uważał tego rodzaju propozycję za nie do przyjęcia, gdyż godząc się na tego rodzaju ujęcie sprawy, stworzylibyśmy bardzo niebezpieczny precedens nietylko dla okolicznych Kas, lecz wogóle dla wszystkich. Propozycję Tomaszowskiej Kasy Chorych uważamy za pierwszą jaskółkę zapowiadanej obniżki płac.

Ogół kolegów powinien to dokładnie sobie uświadomić i odpowiednio zareagować.

Zarząd Główny Związku komunikując o powyższem, poleca Oddziałom zwrócić baczną uwagę na to, żeby żaden z kolegów bezrobotnych nie objął posady w Tomaszowie-Maz. *Posady w aptece wymienionej Kasy ogłaszamy pod bojkotem aż do czasu zawarcia nowej umowy.*

Oprócz zmniejszenia poborów komisarz Kasy Chorych nie chciał wprowadzić do umowy paragrafu o wysłudze lat. Rozpoczętą walkę w Tomaszowskiej Kasie Chorych musimy doprowadzić do zwycięskiego końca".

Z ODDZIAŁU WARSZAWSKIEGO.

W dniu 19.IV. r. b. odbyło się posiedzenie Zarządu Oddziału Warszawskiego Z. Z. F. P., Delegatów na XV Zjazd w Wilnie oraz Delegatów do Rady Okręgowej C. O. Prac. Umysł.

Obecni koledzy członkowie Zarządu: *W. Hirschhauer, Cz. Nałęcz, Edm. Szyszko, K. Dziubiński, A. Kresowiecki, K. Borzęcki, A. Ojrzyński i J. Sawczak*, członek Zarz. Gł. kol. *Cz. Fink-Finowicki*, delegaci do Rady Okręgowej, koledzy: *K. Sieciński, Cz. Patek* oraz delegaci na XV Zjazd w Wilnie, koledzy: *R. Stocki, St. Bocheński, J. Okurowski, K. Dąbrowski i H. Jakubowski.*

Przewodniczył kol. *Hirschhauer*, protokółował kol. *Edm. Szyszko.*

Na porządku dziennym:

1) Odczytanie protokółu z ostatniego posiedzenia Zarządu,
2) Pismo Rady Okręgowej,
3) Pismo P. P. T. F. w sprawie dyżurów świątecznych,
4) Komisja Dyscyplinarna dla pracowników Kasy Chor. m. Warszawy,
5) Sprawy bieżące,
6) Wnioski na XV Zjazd,
7) Wolne wnioski.

1. Odczytany przez kol. sekretarza protokół ostatniego posiedzenia, został w całości przyjęty.

2) Kol. Szyszko zreferował sprawę obniżki płac pracowników umysłowych, a następnie w powyższej sprawie wywiązała się ożywiona dyskusja, w której zabierali głos kol. kol.: Hirschhauer, Nałęcz, Sieciński i Patek. W wyniku dyskusji postanowiono przyłączyć się do ewentualnego protestu pracowników umysłowych w sprawie 15% obniżki płac.

Co do projektowanego strajku, to przeważała opinja, iż apteki, jako placówki o specjalnym charakterze nie powinny nim być objęte.

Postanowiono nabyć 100 broszur, wydanych przez Centr. Org. celem rozdania członkom Związku.

3) Po odczytaniu korespondencji tyczącej się dyżurów świątecznych, postanowiono po Zjeździe wszcząć w tej sprawie specjalne kroki u władz nadzorczych.

4) Postanowiono wystawić własną listę kandydatów do Komisji Dyscyplinarnej dla pracowników Kasy Chorych m. Warszawy.

Postanowiono zwołać w tej sprawie specjalne zebranie Zarządu i Delegatów aptek K. Ch. w dn. 27.IV. o godz. 7-ej wiecz. Proponowano następujące kandydatury: Stocki, Rosiński, Hirschhauer, Sieciński, Patek i Piątkowski.

5) Kol. Piotrowskiego Wacława postanowiono przywrócić w prawach członkowskich po uregulowaniu przez niego długów związkowych.

Został przyjęty w poczet członków Związku kol. Klukacz Antoni.

6) Przyjęto następujące wnioski na Zjazd:

a) (Kol. Stockiego) Oddział Warszawski Z. Z. F. P.wzywa VX Zjazd Delegatów do wynalezienia formy należenia dzierżawców aptek do Z. Z. F. P.

b) (kol. Stockiego) XV Zjazd Delegatów uchwala regulamin Sądów Koleżeńskich (referent kol. Stocki).

c) (Wniosek kol. Szyszko): XV Zjazd Delegatów w uznaniu zasług położonych dla zawodu farmaceutycznego mianuje p. prof. Mazurkiewicza członkiem honorowym Z. Z. F. P.

d) (Wniosek kol. Edm. Szyszko): XV Zjazd Delegatów postanawia odbyć następny, XVI Zjazd w Warszawie.

e) (Wniosek kol. Edm. Szyszko): XV Zjazd Delegatów upoważnia Zarząd Główny do nabycia parceli leśnej w Zalesiu Górnem pod Warszawą.

f) (Wniosek kol. Szyszko): W celu skuteczniejszej walki z siłami niefachowemi XV Zjazd Delegatów poleca Zarządowi Głównemu poczynić starania u władz nadzorczych, aby farmaceuci zatrudnieni w aptekach łącznie z pracodawcami byli obowiązani podczas pracy nosić specjalne odznaki, ustanowione przez Wydział Farmaceutyczny Dep. Służby Zdrowia, (co do formy) w porozumieniu z organizacjami zawodowemi.

Przewodniczącym Delegacji Oddziału Warszawskiego został wybrany kol. W. Hirschhauer.

Na tem posiedzenie zamknięto.

* * *

W dniu 29.IV r. b. o g. 11 wieczorem odbyło się Walne zebranie Sekcji Pracowników Kasy Chorych m. Warszawy, członków Oddziału Warszawskiego Z. Z. F. P.

Zebranie zagaił, a następnie objął przewodnictwo kol. *Hirschhauer*.

Protokółował kol. *Edm. Szyszko*.

Na porządku dziennym tylko 1 punkt, a mianowicie: wybory kandydatów do Komisji Dyscyplinarnej dla spraw pracowników Kasy Chorych m. W-wy.

Kol. *Nałęcz* podał do wiadomości, iż Zarząd Oddziału postanowił na ostatniem swem posiedzeniu przedzjazdowem nie blokować się, na terenie Kasy Chorych, z żadnym ze związków. Dalej mówca zaproponował następujące kandydatury do Komisji: kol. kol. *Rosińskiego, Stockiego i Majsterka*.

Kol. *Edm. Szyszko* nawoływał obecnych, aby ci wpłynęli na resztę kolegów, by w dniu głosowania wszyscy farmaceuci kasowi stawili się do urn wyborczych, oddając głosy na swoich kandydatów. Dzień głosowania będzie próbą sił poszczególnych organizacyj pracowniczych na terenie Kasy Chorych, a próba ta powinna wypaść dla nas dodatnio.

Następnie zarządzono wybory kandydatów. Po podliczeniu głosów — ustalono następującą listę kandydatów do Komisji Dyscyplinarnej:

Rosiński Jan, Stocki Roman, Majsterek Józef, Kalinowski Stanisław, Patek Czesław, Modzelewski Władysław, Nałęcz Czesław, Hirschhauer Witold.

Na tem zebranie zamknięto.

* * *

W dniu 5 maja r. b. odbyły się wybory do Komisji Dyscyplin. dla spraw pracowników Kasy Chorych m. W-wy. Z listy farmaceutów został wybrany do Komisji kol. *Jan Rosiński*.

* * *

W dn. 2 maja r. b. w lokalu Związku odbyło się zebranie towarzyskie studentów farmacji Uniwersytetu Warszawskiego. Zebranie zaszczycił swoją obecnością opiekun Koła p. prof. *Br. Koskowski*, który w przemówieniu swojem podkreślił potrzebę współżycia młodzieży studjującej ze starszą generacją farmaceutów, zaznaczając, iż młodzież, pochłonięta pracą przy nauce, powinna znaleźć również chwilę czasu na rozrywkę.

Z ODDZIAŁU BIAŁOSTOCKIEGO.

W dn. 18.IV r. b. odbyło się Walne Zebranie członków Oddziału Białostockiego. Zebranie zagaił prezes kol. *Szostakowski*. Na przewodniczącego zebrania powołano kol. *Tapicera*, na sekretarza kol. *Rogalskiego*. Po odczytaniu i zatwierdzeniu protokółu z poprzedniego zebrania, kol. *Rogalski* złożył sprawozdanie z działalności Zarządu za okres ubiegły.

Sprawozdanie kasowe złożył skarbnik kol. *Ony*. Po dyskusji i udzieleniu ustępującemu zarządowi absolutorjum, przystąpiono do wyboru nowego zarządu, w skład którego zostali wybrani koledzy: *Mr. Stąbrowski, Mr. Klebeko, Mr. Rogalski, Ony, Tapicer*. Na zastępców kol. *Szostakowski* i *Łapiński*.

Do Komisji Rewizyjnej powołano kolegów: *Gabryelewicza, Mackiewicza* i *Strzałkowskiego*. Na delegata od Oddziału na XV Zjazd wybrany został kol. *Stąbrowski*. Po przedyskutowaniu wysuniętych postulatów zjazdowych, zebranie zostało zamknięte.

Następnie w dn. 20. IV. funkcje członków zarządu podzielone zostały w sposób następujący: Prezes — *Stąbrowski M.*, W.-prezes — *Klebeko A.*, Sekretarz— *Rogalski B.*, Skarbnik — *Ony J.* i *Tapicer J.*, jako członek Zarządu.

Adres Oddziału — ul. Smolna 6, kol. *B. Rogalski*.

Z ODDZIAŁU POZNAŃSKIEGO.

W dn. 12.III r. b. odbyło się Walne Zebranie członków Oddziału Poznańskiego, na którym wybrany został nowy zarząd oddziału w składzie następującym:

Prezes — *Szymański*,
Wice - prezes I — *Januszkiewicz*,
Wice - prezes II — *Umbreit*,
Sekretarz — *Wiertel*,
Skarbnik — *Wink*.
Członkowie Zarządu: *Janiszewski* i *Sławiński*.

Z ODDZIAŁU LUBELSKIEGO.

W dn. 28. III. odbyło się Walne Zebranie członków Oddziału Lubelskiego, na którym został wybrany nowy zarząd w składzie następującym:

Prezes — *W. Kaczmarek*,
W-Prezes — *Z. Mardarowicz*,
Sekretarz — *M. Pieczonkowa*,
Skarbnik — *F. Kraczkiewicz*,
Członek Zarządu — *L. Lipniewski*.
Komisja Rewizyjna:
Dąbrowski, Brydacki, Pajączkowski.
Sąd Koleżeński:
Dąbrowski, Ochocki, Policha.

Sprawy zawodowe.

PROTOKÓŁ POSIEDZENIA SEKCJI FARMACEUTYCZNEJ PAŃSTWOWEJ NACZELNEJ RADY ZDROWIA Z DNIA 5 LISTOPADA 1930 ROKU.

Obecni:

Z Ministerstwa Spraw Wewnętrznych: **Dr. Jan Adamski**, Zastępca Dyrektora Departamentu Służby Zdrowia, **p. Stanisław Gawiński**, Naczelnik Wydziału. Z Ministerstwa Spraw Wojskowych: **p. W. Sokolewicz**, ppułk. Z Ministerstwa Przem. i Handlu: **Stanisław Kwiatkowski**. Z Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Warszawskiego: **Prof. Bronisław Koskowski**. Członkowie, powołani przez Ministra Sprak Wewnętrznych: **Mag. Dr. Jan Poratyński, P. Wit. Zdankowski**. Członkowie kooptowani: **Marek Pariser, Ksawery Gadebusch, Czesław Fink-Finowicki.** Rzeczoznawcy: **Prof. Jerzy Modrakowski.**

Przewodniczy **Dr. Jan Adamski.**

Protokół prowadzi **H. Rawicz-Szczerbo.**

Porządek dzienny obejmuje:

1 Rewizja przepisów, normujących wyrób i obrót preparatów organo-terapeutycznych (rozporządzenie z dnia 19 kwietnia 1923 roku (Dz. U. R. P. Nr. 63, poz. 476).

2. Zagadnienie wyjęcia mieszanek ziół nietrujących z pod przepisów rozporządzenia o specyfikach farmaceutycznych z dnia 30 czerwca 1926 r (Dz. U. R. P. Nr. 70, poz. 406).

3. Wprowadzenie zakazu przyjmowania uczniów do aptek przed ukończonemi studjami uniwersyteckiemi.

Zastępca Dyrektora Departamentu Dr. Jan Adamski zagaja posiedzenie, poczem na wniosek p. Fink-Finowickiego, zmieniono porządek dzienny.

I. **Wprowadzenie zakazu przyjmowania uczniów do aptek przed ukończonemi studjami uniwersyteckiemi.**

P. Gawiński referuje I punkt porządku dziennego, zaznaczając, że Związek Zawodowy Pracowników Farmaceutów

wniósł podanie, aby do aptek na praktykę nie przyjmowano osób, nieposiadających ukończonych studjów uniwersyteckich, motywując to tem, że z powodu przyjmowania do aptek pracowników na zasadzie świadectwa maturalnego kończący studja farmaceutyczne mają niemal uniemożliwione znalezienie pracy. Za takiem unormowaniem tej pracy wypowiedział się Wydział Farmaceutyczny Uniwersytetu Warszawskiego i Polskie Powszechne Towarzystwo Farmaceutyczne.

Ministerstwo skłonne jest uregulować tę sprawę w ten sposób, i prosi Sekcję o wypowiedzenie się.

Prof. Koskowski jest zdania, że sprawa praktyki zawodowej farmaceutów powinna być uregulowana w sposób analogiczny, jak praktyka lekarzy, prawników, t. j. po ukończeniu studjów.

Dr. Dominikiewicz przypuszcza, że takie unormowanie sprawy pociągnie za sobą znaczne zwiększenie kosztów prowadzenia aptek i dla aptek mniej zamożnych będzie zbyt uciążliwem, pozatem może to spowodować brak sił pracowniczych w aptekach.

P. Zdankowski porusza kwestję prawną sprawy w związku z tem, że obowiązujące ustawy przewidują uczniów w aptekach.

Dr. Poratyński uważa za pożądane zaznajomienie się z praktyczną stroną zawodu przed rozpoczęciem studjów uniwersyteckich.

Prof. Koskowski jest zdania, że możnaby jedynie zezwolić słuchaczom studjum farmaceutycznego na odbywanie praktyki w czasie ferji świątecznych i wakacyjnych.

Po wyjaśnieniu p. Gawińskiego, że organizacje zawodowe wypowiedziały się za takiem uregulowaniem sprawy, że Ministerstwo Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego poparło wniosek Wydziału Farmaceutycznego Uniwersytetu Warszawskiego o takie mianowicie uregulowanie tej sprawy,

zebrani wypowiedzieli się, aby do aptek w charakterze uczniów przyjmowano tylko osoby, które posiadają tytuł magistra farmacji, a w związku z tem za skasowaniem egzaminów pomocnikowskich i tyrocynalnych, po upływie 2 lat od chwili wejścia w życie odnośnego rozporządzenia.

II. Rewizja przepisów, normujących wyrób i obrót preparatów organoterapeutycznych.

Referuje p. Podbielski i zaznacza, że dotychczas obowiązuje rozporządzenie z 19 kwietnia 1923 r. (Dz. U. R. P. Nr. 63 poz. 476), normujące wyrób i obrót preparatów organoterapeutycznych. Ponieważ w chwili wydawania tego rozporządzenia metody badania wielu preparatów organoterapeutycznych nie były jeszcze znane, przeto w rozporządzeniu położono nacisk jedynie na to, aby wytwórnie tych preparatów były prowadzone przez osoby należycie wykwalifikowane i aby była ścisła kontrola nad dobrocią organów, z których te preparaty są wyrabiane. Obecnie, gdy są już ustalone metody ścisłego badania wartości leczniczej wielu z tych preparatów, nasuwa się konieczność nowelizacji tego rozporządzenia głównie w tym kierunku, aby na opakowaniu tych organopreparatów, których siła działania może być ustalona, oznaczono ich miano, i prosi o wypowiedzenie się w tej sprawie ,a także, czy pożądanem jest wypuszczanie przez wytwórnie do obiegu mieszanek organopreparatów.

P. Gawiński prosi również o wypowiedzenie się, czy wskazana jest wstępna kontrola każdej serji wypuszczanych do obiegu organopreparatów, których miano powinno być ustalone, czy też badanie może być dorywcze, po wypuszczeniu ich do obrotu. Zaznacza przytem, że wstępna kontrola zapobiegłaby temu, aby nie przedostawały się do nas bezwartościowe preparaty zagranicznego pochodzenia.

Prof. Modrakowski znajduje, że idealnym stanem rzeczy byłoby kontrolowanie organopreparatów przed wypuszczeniem ich do obiegu, zaznacza jednak, że Państwowy Zakład Higjeny powinien być przygotowany do przeprowadzania takich badań.

Co do mieszanek organopreparatów uważa, że lepiej jest, gdy ordynujący lekarz sam wskazuje mieszankę, jaka choremu jest potrzebna. Przemawia za tem i ten wzgląd, że w mieszankach często niemożliwem jest ustalić siłę działania poszczególnych składników.

Prof. Koskowski wstępną kontrolę w zasadzie uznaje za słuszną, wskazuje jednak na trudności stosowania jej w praktyce i uważa za wskazane żądać, aby wytwórnie preparatów organoterapeutycznych prowadziły tylko osoby, posiadające należyte przygotowanie praktyczne i teoretyczne i aby kierowników wytwórni obarczyć odpowiedzialnością za dobroć wypuszczanych przez nią preparatów.

Następnie wypowiada się przeciwko wypuszczaniu preparatów pod nazwami dozwolonemi, które utrudniają lekarzom orjentację przy zapisywaniu organopreparatów.

P. Zdankowski wstępną kontrolę uważa za zbyt uciążliwą.

Prof. Koskowski jest zdania, że wstępna kontrola jest wskazana do pituitryny, insuliny i preparatów tarczycowych i że pozostałe preparaty mogą podlegać kontroli po ich wypuszczeniu do obiegu.

W dalszej dyskusji Prof. Modrakowski i p. Dominikiewicz wypowiadają się przeciwko gotowym mieszankom.

P. Zdankowski nie uważa za wskazane wydawać kategorycznego zakazu wypuszczania gotowych mieszanek do obiegu.

W wyniku dyskusji Sekcja wypowiedziała się za tem, aby mieszanki mogły być wypuszczane do obiegu tylko po uzyskaniu specjalnego zezwolenia.

P. Podbielski zapytuje, czy należy żądać, aby na etykietach była umieszczona data wyrobu i czy do takich związków, otrzymywanych z organów, które mogą być otrzymywane również drogą syntetyczną, należy stosować przepisy, dotyczące specyfików farmaceutycznych, czy też dotyczące preparatów organoterapeutycznych.

Prof. Modrakowski uważa, że umieszczanie daty na etykietach nie jest konieczne i że te związki, otrzymywane z organów, które mają określoną strukturę chemiczną i które mogą być dokładnie zbadane metodami analitycznemi, można traktować jak i inne związki chemiczne.

III. Zagadnienie wyjęcia mieszanek ziół nietrujących z pod przepisów rozporządzenia o specyfikach farmaceutycznych z dnia 30 czerwca 1926 r. (Dz. U. R. P. Nr. 70 poz. 406).

Referuje p. Dominikiewicz, zaznaczając, że w ostatnich czasach zostało zgłoszonych bardzo wiele rozmaitych mieszanek ziołowych, do zaregestrowania ich, jako specyfik farmaceutyczny. Mieszanki te składają się przeważnie z ziół, stosowanych w ratownictwie ludowem, mało zbadanych naukowo. Zaregestrowanie ich bywa wyzyskiwane w celach reklamowych .

P. Podbielski zapytuje, czy wogóle pożądanem jest wypuszczanie do obiegu specyfików ziołowych, a to z tego względu, że farmakopee wymagają, aby zioła były corocznie zmieniane, a specyfiki dostają się do rąk chorego często po kilku latach.

Prof. Koskowski i Prof. Modrakowski sądzą, że do rozwiązania sprawy dużo może przyczynić się farmakopea, ogłaszając przepisy na celowe mieszanki.

P. Gawiński zwraca uwagę na trudności, wynikłe ze zwyczajów ludności, która, jak w Poznańskiem, przyzwyczaiła się do picia herbatek leczniczych.

P. Dominikiewicz, reasumując dyskusję, dochodzi do wniosku, że tendencja ograniczeń w stosunku do ziół jest wywołana tem, że mieszanki te są przeważnie bardzo mało wartościowe.

Prof. Modrakowski jest zdania, że jeżeli są mieszanki z roślin, niezawarte w farmakopei, należy mieszanki indywidualnie traktować.

P. Fink-Finowicki znajduje, że jeżeli będzie zmienione kryterjum w wydawaniu pozwoleń, to wtedy procedura powinna być zastosowana do wszystkich specyfików ziołowych.

P. Dominikiewicz stoi na stanowisku, że ograniczyć te mieszanki tylko do uwzględnionych w farmakopei byłoby trudne.

Dyrektor Adamski, reasumując wyniki, zaznacza, że Departament Służby Zdrowia weźmie pod uwagę wypowiedziane poglądy i ewentualnie wniesie powtórnie pod obrady Sekcji tę sprawę.

Na powyższem posiedzenie zakończono.

Przewodniczący: **Adamski.**

Sekretarz: **H. Rawicz-Szczerbo.**

Wiadomości bieżące.

OGÓLNE ZEBRANIE DELEGATÓW P. P. T. F.

W dniach 24 i 25 kwietnia r. b. w Warszawie, w lokalu siedziby Zarządu Głównego P. P. T. F., odbyło się Ogólne Zebranie Delegatów, na które przybyło kilkudziesięciu delegatów Towarzystw Okręgowych P. P. T. F.

Zebranie zagaił wiceprezes Zarządu Głównego p. dr. Arndt, poczem zebrani powołali na przewodniczącego Zebrania p. prezesa Ehrbara ze Lwowa oraz do prezydjum p. prezydenta Hermanowskiego z Białegostoku i p. prof. Br. Koskowskiego. Protokółował p. Kuczyński.

Po przyjęciu sprawozdania z działalności Zarządu oraz bilansu za rok 1930 na wniosek Komisji Rewizyjnej udzielono Zarządowi absolutorjum

Budżet P. P. T. F. na rok 1931 referował skarbnik p. Filipowicz, poczem po krótkiej dyskusji budżet został przyjęty.

Referat, dotyczący silnego zorganizowania się na terenie całego Państwa Polskiego, wygłosił p. Kuczyński; do dyskusji przyjęto następujące wnioski:

a) Zaleca się Zarządowi Głównemu, jak i wszystkim Zarządom Towarzystw Okręgowych, prowadzenie jak najdalej idącej propagandy Towarzystwa.

b) Delegaci zaś na terenie swoich Okręgów są zobowiązani do prowadzenia akcji celem zasilania Zarządów w niezbędne na ten cel fundusze.

Kilka referatów, a mianowicie dotyczących kwestji niepotrzebnych specyfików tak zagranicznych, jak i krajowych, zakazu umieszczania na drukach reklamowych wskazań terapeutycznych, taksy aptekarskiej, projektu ustawy aptekarskiej, uzyskania taniego kredytu dla zagrożonych w swej egzystencji aptekarzy, wygłosił p. Groten z Przemyśla.

P. dr. Arndt referował sprawę wysyłania masowego przez firmy próbek lekarskich oraz wystąpienia przeciwko firmom i wytwórcom, dostarczającym leki wprost różnym zakładom i instytucjom poza aptekami.

P. red. Herod wygłosił referat w sprawie zakazu reklamowania środków leczniczych w gazetach i pismach niefachowych.

Wszyscy referenci stawiali — jako résumé z wygłoszonych referatów — wnioski, które bądź zostały uchwalone przez delegatów, bądź też, jak wnioski kol. Grotena, przekazane specjalnej komisji.

W drugim dniu obrad, dn. 25 kwietnia — od godz. 9½ — obradowała Komisja, która rozpatrzyła wnioski kol. Grotena i innych delegatów i odpowiedni wniosek przedstawiła Zebraniu Delegatów. Wniosek ten został przyjęty.

Na pierwszym punkcie porządku dziennego w drugim dniu obrad umieszczono wybory Zarządu. Zarząd został wybrany w składzie następującym:

Prezes — p. Stanisław Maciejowski (Warszawa), 1-szy wiceprezes — p. Karol Szymanowicz (Bochnia), 2-gi wiceprezes — p. Antoni Ossowski (Warszawa), sekretarz — p. Wacław Filipowicz (Warszawa), skarbnik — p. Stanisław Bukowski (Warszawa), członkowie: — p. Jan Gessner (Warszawa), p. Władysław Kalicki (Warszawa), p Antoni Majorowicz (Poznań) p. Adam Tomaszewski (Lublin), zastępcy: p. Jan Rodowicz (Wilno), p. Apolonjusz Szymański (Łódź), p. Adam Złocki (Łuck).

Do Komisji Rewizyjnej wybrano: pp. Bielego, dr. Arndta i Łabudzińskiego — jako członków, oraz pp. Borejszę i Lelejkę — jako zastępców.

Kwestję daniny zawodowej i konieczności spopularyzowania jej wśród aptekarzy referował p. Filipowicz, obecny stan pertraktacji z Ogólnopaństwowym Związkiem Kas Chorych — p. dr Arndt, możliwość zniżki cen w aptekach — ze względu na obecne warunki gospodarcze w kraju — p. Pęszyński.

W wolnych wnioskach p. mecenas Modliński referował sprawę Kasy Pogrzebowej, p. Pęszyński przypomniał okólnik władz, dotyczący zatrudniania w aptekach sił niefachowych, a p. Kuczyński podał do wiadomości, iż w dn. 3 — 8 czerwca w Pradze odbędzie się II drugi Zjazd Aptekarzy Słowiańskich, i nawoływał do zapisywania się na wycieczkę do Pragi. Prócz tego delegaci różnych Okręgów stawiali i uzasadniali wnioski, które przeważnie były przyjmowane i przekazywane do załatwienia Zarządowi Głównemu.

W trakcie drugiego dnia obrad wyłoniono delegację — celem powitania nowego zwierzchnika władz farmaceutycznych p. naczelnika Sokolewicza, w osobach: przewodniczącego p. Ehrbara, p. Szymanowicza i Tomaszewskiego. P. naczelnik Sokolewicz przyjął delegację bardzo życzliwie i omówił z nią najprzeróżniejsze bolączki życia zawodowego. Sprawozdanie z delegacji zdał, w czasie rozpatrywania przedostatniego punktu porządku dziennego, p. Tomaszewski, podkreślając ze specjalnym naciskiem życzliwość i szczerość, z jaką p. naczelnik Sokolewicz potraktował postulaty aptekarstwa i Zjazdu.

(Wiad. Farm. Nr. 18 — 1931).

Z TOW. „LECHJA".

Obchód 10-lecia i Zjazd Protektorów Akademickiego T-wa Farm. „Lechja", pod łaskawem protektoratem kuratora T-wa p. prof. Muszyńskiego, odbędzie się w dniach 24 — 25 maja 1931 r. w Wilnie z programem następującym:

24-go maja godz 10-a. Nabożeństwo w kościele św. Jana.

Godz. 12-a i 14-a. Inauguracja Obchodu 10-lecia i Zjazdu Protektorów „Lechji" w lokalu T-wa przy ul. Bakszta 14 — 4 porządek:

1) Zagajenie i powitanie.
2) Sprawozdanie zarządu „Lechji" z prac T-wa w okresie 10-letniego.
3) Dyskusja.
4) Referat p. Mg. Marcinkowskiego p. t „Współczesny stan w Polsce".
5) Dyskusja.
6) Zamknięcie obrad inauguracyjnych.

Po przerwie obiadowej:

godz. 16-a i 20-a. Plenum Zjazdu przy udziale członków „Lechji".

Porządek:

1) Zagajenie
2) Wybór Prezydjum.
3) Referat P. Mg. Bukowskiego.
4) „ Bodalskiego.
5) „ Krzakowskiego.

6) Referat P. mg. Koźmiatowskiego.
7) Wolne wnioski.
godz. 21-a kolacja w lokalu „Lechji", po kolacji zebranie towarzyskiego
Dnia 25-go maja.
godz. 10. Wycieczka do Trok.
godz. 18-a. Dalszy ciąg Plenum.
godz. 19-a. Zamknięcie Zjazdu
godz. 19.30. Pożegnalna herbatka towarzyska.

Zarząd „Lechji" zwraca się tą drogą do wszystkich członków Protektorów „Lechji" z prośbą o wzięcie jaknajliczniejszego udziału w zjeździe, bowiem poza wygłoszonemi referatami o treści naukowej, będzie poruszony szereg zagadnień aktualnych, które mają zgłosić do programu obrad członkowie Protektorzy, którzy zapowiedzieli swoje przybycie na Zjazd. Młodzież akademicka ze swej strony pragnie nawiązać bliższy kontakt z Protektorami członkami „Lechji", po których odziedziczyła dorobek ich pracy organizacyjnej wraz ze szczytnemi hasłami i ideałami.

URLOPY — USTĄPIENIE NA WŁASNE ŻĄDANIE.

Art. 3 Ust. z dn 16.V. 1922 r. o urlopach dla pracowników zatrudnionych w przemyśle i Handlu (Dz. U., p. 334) i ust. 1-y art. 39 Rozp. Prez. Rzplitej z dn. 16. III 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. U. p. 323).

Jak wynika z art 3 ust. z dn. 16.V.1922 r. o urlopach dla pracowników, zatrudnionych w przemyśle i handlu, oraz z przepisu ust. 1-go art. 39 Rozp. Prez. z dn. 16.III. 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych — w wypadku ustąpienia pracownika na własne żądanie, pracodawca nie jest obowiązany do wypłacenia pracownikowi ani wynagrodzenia za niewykorzystany przez pracownika urlop, ani też 3-miesięcznego odszkodowania. (N I. C. 782/30, z dn. 23.IX. 1930 r.).

SĄDY PRACY — TRYB ZASKARŻENIA WYROKÓW SĄDU GRODZKIEGO, ORZEKAJĄCEGO ZAMIAST SĄDU PRACY.

Rozp. Prez. z dn. 22 marca 1928 r. o sądach pracy (D. U. p. 350).

Rozporządzenie z dn. 22 marca 1928 r normuje organizację i postępowanie w Sądach Pracy, a Sądów Powszechnych dotyczy o tyle tylko, że rozszerza kompetencję Sądów Powiatowych (Grodzkich) na pewne spory o wartości do 5.000 zł. w wypadkach nieistnienia w danej miejscowości Sądu Pracy (art. 23 ust 1 rozp.), natomiast nie wprowadza co do tych spraw w Sądach powszechnych żadnych zmian w trybie postępowania, a zatem nie zmienia trybu zaskarżenia wyroków I-ej instancji.

(N. I. C. 1467/30, z dn. 21.XI. 1930 r.).

CZAS PRACY — A WYKONANIE OKREŚLONEJ ROBOTY.

Ustawa z dn. 18 grudnia 1919 r. o czasie pracy w przemyśle i handlu (Dz. Ust. Nr. 2 z 1920 r. poz. 7) i art. 5 p. 2 rozporządzenia z dn. 16 marca 1928 r. o umowie o pracę pracowników umysłowych (Dz. Ust. Nr. 35, poz. 323).

Normy czasu pracy, przewidziane w ustawie z dn 16 grudnia 1919 r. obowiązują również i wtedy, gdy umowa pracy została zawarta na okres wykonania określonej roboty (p. 2 art. 5 rozp. z dn. 16 marca 1928 r. Dz Ust. poz. 323). N. I C. 1306/30, z dn. 7.XI. 1930 r.).

SĄD PRACY — NIEWŁAŚCIWY SKŁAD SĄDU.

Art. 20 rozporządzenia Prezydenta z dn. 22 marca 1928 r. o Sądach Pracy (Dz. Ust. Nr. 37, poz. 350) i art. 142 U. P. C.

Do podnoszenia zarzutów z powodu nienależytego składu Sądu z uwagi na udział ławnika z niewłaściwej grupy pracowników uprawniony jest jedynie pracownik, lecz nie pracodawca, którego interesów nie dotyka takie uchybienie. (N I. C. 1449/30. z dn. 7.XI. 1930).

Głosy czytelników.

O pewność pracy.

W ostatnich czasach ogół farmaceutów - pracowników aptek zakładowych, a ściślej mówiąc aptek Kas Chorych, został zaskoczony informacją Zarządu Głównego naszej organizacji, pochodzącą od najwyższej władzy nadzorczej Kas Chorych t. j. Głównego Urzędu Ubezpieczeń, że pragmatyka służbowa dla pracowników Kas Chorych jest w zawieszeniu do czasu reorganizacji tychże, oraz że pragmatyka ta nie obejmie farmaceutów.

Nie będę poruszał pierwszej części tej informacji, t. j. zawieszenia, względnie niewprowadzenia pragmatyki służbowej do czasu reorganizacji K. Ch, ze względu na to, że nie jest mi ona znana, jakkolwiek sądzę, iż można przynajmniej częściowo ją wprowadzić już obecnie, nie stwarzając jednak trudności dla istotnej reorganizacji Kas.

Ważniejszą zaś jest sprawa, obchodzącą ogół farmaceutów-pracowników aptek Kas Chorych—pominięcie ich w pragmatyce, która ma niebawem obowiązywać, tembardziej, należy tu zaznaczyć, że w dotychczasowych projektach nie pomijając ostatniego, złożonego czynnikom do tego powołanym, przez niedawno powstałą organizację pracowników Kas Chorych, a mianowicie Zw. Zaw. Pr. Ubezp. Społ. w Polsce — farmaceuci byli traktowani na równi z innemi kategorjami pracowników Kas Chorych z wyjątkiem lekarzy, których stosunek służbowy miał być uregulowany na podstawie umowy.

Wyeliminowanie farmaceutów z pragmatyki służbowej ma prawdopodobnie na celu kontynuowanie dotychczasowego stanu niepewności pracy dla tej kategorji pracowników, lub też inne motywy, nad któremi nie będę się tutaj zastanawiał.

Nie znając projektu pragmatyki, opracowanego przez Gł. Urząd Ubezpieczeń, nie mogę podać jego ewentualnych ujemnych stron, lecz z faktu pominięcia w nim farmaceutów można wywnioskować, że jednak i ta pragmatyka dałaby farmaceutom możliwą pewność pracy, dlatego też Gł. U. U. uważa, że dla farmaceutów wystarczy umowa, która według mego zdania w pojęciu Departamentu Ubezpieczeń nie może dawać tych prerogatyw dla farmaceuty - pracownika, co pragmatyka, ponieważ gdyby były jednakowe, wówczas odpadłaby potrzeba zawierania odrębnych umów, a nie można przecież sądzić, że farmaceuci uzyskają coś więcej, aniżeli pracownicy administracyjni.

Farmaceuci, wstępując do pracy w aptekach Kas Chorych, na samym początku ich organizacji wierzyli i wierzą, że ich prawo do pracy w Kasach zostanie ujęte w formy prawne, a tem samem przestaną być igraszką w ręku zmieniających się władz w poszczególnych Kasach, pozatem uważam, że bez zapewnienia pracy w Kasach na dalszą metę odpadnie ze względów egoistycznych chęć do pracy w aptece kasowej (z pominięciem ideowego ujęcia pracy w aptece Kasy), chociażby ze względu na to, że jest on w czasie swej pracy w K. Ch. „szkodnikiem" przyszłego własnego warsztatu pracy. Stwarzanie ponadto trudności przez ustawę aptekarską, dotychczas wprawdzie będącej w projekcie, która mówi o konieczności odbywania praktyki aptekarskiej przez okres dwuletni w aptece publicznej, zawdzięczając czemu mag. farm. po przepracowaniu w aptece Kasy Chorych przez okres np. 30 lat nie będzie posiadał pełni praw zawodowych, a tem samem koncesji na uruchomienie własnej apteki uzyskać nie może, — i to też, przypuszczam nie spowoduje przypływu, lecz wręcz przeciwnie odstraszy cały szereg jednostek wartościowych dla Kas

Sądzę jednak, że nie leży w interesie Kas Chorych odstraszanie farmaceutów od pracy w swych agendach, lecz odwrotnie winny one dążyć do tego, aby mieć wybór także wśród jednostek wartościowych dla nich, a drogą ku temu jest statutowe zapewnienie pewności pracy. S. R-k.